

รายงานการจัดกิจกรรมอบรมโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

ศูนย์แกนนำโรงเรียนบ้านโสกแต่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

ภายใต้โครงการ

การสร้างนวัตกรรมผู้ประกอบการโรงเรียนเครือข่าย

ศูนย์แกนนำขยายเครือข่าย

โครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

วันที่ ๗ - ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗

โรงเรียนบ้านโสกแต่ อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

คำนำ

รายงานผลการดำเนินกิจกรรม การอบรมเชิงปฏิบัติการการสร้างนวัตกรรมผู้ประกอบการโรงเรียน
เครือข่าย ศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ รูปแบบการ
อบรมและสร้างความร่วมมือ โดยโรงเรียนบ้านโสกแต่ ฉับนี้ เป็นการรายงานผลเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรม
ดังกล่าว ตามที่โรงเรียนบ้านโสกแต่ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ จำนวน ๑๒,๘๐๐ บาท โดยจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นนวัตกรของ
ผู้ประกอบการของโรงเรียนเครือข่าย ตามหลักการของนักรุกกิจน้อยฯ คิดเป็น ทำได้ ขายเป็น โดยนำความรู้ที่
ได้รับไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อปมเพาะปลูกฝังความสามารถด้านการคิดและมีเจตคติที่ดีในการ
ประกอบอาชีพตั้งแต่ในวัยเรียน

ขอขอบคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ ที่อนุเคราะห์ทีมอบรม โดย
ศึกษาอบรมที่ผู้รับผิดชอบโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ร่วมดำเนินกิจกรรมในครั้ง
นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม

ขอบคุณคณะทำงานโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยมีผู้อำนวยการ
สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและส่งเสริมคุณธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใน
สถานศึกษา และคณะทำงานทุกท่าน โดยเฉพาะคุณชญาดา อินทรวินิจ นักวิชาการศึกษา เลขานุการ
คณะทำงานโครงการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้ร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
การสร้าง นวัตกรรมผู้ประกอบการโรงเรียนเครือข่าย ศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม
นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ มาตั้งแต่เริ่มรับนโยบาย จนถึง ณ เวลานี้ด้วยความทุ่มเทและเสียสละ

คณะผู้รายงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ว่ารายงานผลการดำเนินกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการสร้าง
นวัตกรรมผู้ประกอบการโรงเรียนเครือข่าย ศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม
นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยรูปแบบการอบรมและสร้างความร่วมมือ โรงเรียนบ้านโสกแต่ ฉับนี้ จะสามารถ
เป็นข้อมูลในการพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายและศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรมนำสู่
เศรษฐกิจสร้างสรรค์ต่อไป

คณะกรรมการศูนย์แกนนำขยายเครือข่าย
โครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์
โรงเรียนบ้านโสกแต่
๑๙ กันยายน ๒๕๖๗

สารบัญ

คำนำ		ก
บทที่ ๑	บทนำ	๑
บทที่ ๒	ความรู้และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	๕
บทที่ ๓	วิธีดำเนินงานกิจกรรม	๑๒
บทที่ ๔	ผลการดำเนินงานกิจกรรม	๑๔
บทที่ ๕	สรุปผล อภิปรายผล ปัญหาและข้อเสนอแนะ	๒๓
บรรณานุกรม		๒๔

บทที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

ช่วงเวลา ของการปฏิรูปประเทศท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจาก แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙-๑๑ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและ ยั่งยืน สภาพสังคม และสภาวะแวดล้อมของไทย การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐- ๒๕๖๔) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลาง สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการด าเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ที่ชัดเจนขึ้น ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ นับเป็นจังหวะเวลาที่ท้าทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัว ขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลัก ในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลาง การแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมากแต่ประเทศไทยมีข้อจ ากัดหลายด้าน อาทิคุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงาน ส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูงที่เป็น อุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนาโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้ขาดแคลนแรงงาน จำนวนประชากรวัยแรงงานลดลงตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ และโครงสร้างประชากรจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ภายในสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็ร่อยหรอเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นทั้งต้นทุนในเชิงเศรษฐกิจและผลกระทบร้ายแรงต่อคุณภาพชีวิตประชาชน ในขณะที่การบริหารจัดการ ภาครัฐยังด้อยประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชันเป็นวงกว้าง จึงส่งผลให้การผลักดัน ขับเคลื่อนการพัฒนาไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เต็มที่ บางภาคส่วนของสังคมจึงยังถูกทิ้งอยู่ข้างหลังซึ่งในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามกระแสเศรษฐกิจสังคมโลกในยุคไร้พรมแดน ส่งผลให้เกิดนโยบายรัฐบาล Thailand 4.0 ได้กำหนดวิสัยทัศน์เชิงนโยบายที่เปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เปลี่ยนจาก SME’s แบบเดิมไปสู่

การเป็น Smart Enterprises และ Startups ที่มีศักยภาพสูงเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำ ไปสู่แรงงานที่มีความรู้และทักษะสูง สู่โมเดล มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน และกำหนดนโยบาย“สานพลังประชารัฐ” เป็นนโยบายสนับสนุนเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายให้ได้ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๐ หน้า ๑-๒)

สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศและเป้าหมายของการพัฒนา กำหนดผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้อง คือวางรากฐานทักษะอาชีพให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปฝึกคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีคุณธรรม จริยธรรม มีองค์ความรู้ สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านระบบบริหารจัดการมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการศึกษามากขึ้น และการก้าวเข้าสู่โลกแห่งการทำงานตั้งแต่ยังเด็ก สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๐ หน้า ๑๑)

“การหารายได้ระหว่างเรียน” เป็นหนึ่งกิจกรรมที่นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญให้ความสนใจมาก เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้รับประสบการณ์จริง มีรายได้ระหว่างเรียนเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระให้แก่ครอบครัวและยังทำให้ เห็นคุณค่าของเงินอีก เนื่องจากเล็งเห็นถึงประโยชน์ข้างต้น และสอดคล้องกับแนวพระราชดำริตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นให้ทุกคนดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญาและรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นอย่างดี โดยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถด้านงานอาชีพ คิดเป็น ทำได้ ขายเป็น โดยเน้นคุณธรรมของนักธุรกิจน้อยในด้าน ความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน มุ่งมั่น กตัญญู(รู้จักแบ่งปัน) ศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายตามโครงการนักธุรกิจน้อย มีคุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, ๒๕๕๘ หน้า ๑)

ศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายโครงการนักธุรกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโสกแต่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑ ได้ตระหนักถึงความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จึงได้เลือกใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมจัดกิจกรรมอบรมและการสร้างความร่วมมือการเป็นนวัตกรเพื่อสร้างนวัตกรรมให้กับผู้ประกอบการ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปจัดการเรียนรู้เพื่อ บ่มเพาะ ปลุกฝังความสามารถด้านการคิดและเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพการเป็นผู้ประกอบการเชิงพาณิชย์แก่นักเรียนในความรับผิดชอบในโอกาสอันเหมาะสมต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาทักษะครูผู้รับผิดชอบโครงการ เป็นนวัตกรของผู้ประกอบการ ตามหลักการของนักธุรกิจน้อย มีคุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ คิดเป็น ทำได้ ขายเป็น

๒.๒ เพื่อให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการ นำความรู้ที่ได้รับไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะ ปลูกฝังความสามารถด้านการคิดและ เจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ แก่นักเรียนในความรับผิดชอบ

๓. เป้าหมายเชิงของตัวชี้วัดและความสำเร็จ

ด้านปริมาณ

- อบรมโครงการนักธุรกิจน้อยๆ ให้แก่คณะครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านโสกแต่ จำนวน ๕๘ คน
- จัดกิจกรรมปฏิบัติการสรุปความรู้ในการอบรมโครงการฯ

ด้านคุณภาพ

- ผู้รับการอบรมฯและสร้างความร่วมมือมีความรู้และทักษะในการบ่มเพาะ ปลูกฝังความสามารถด้านการคิดและ เจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ เป็นผู้ประกอบการตั้งแต่วัยเรียน
- ผู้รับการอบรมมีเจตคติที่ดีต่อการสร้างนวัตกร แก่นักเรียนในความรับผิดชอบ ในประกอบอาชีพการทำงานเป็นทีม รวมทั้งทักษะในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัดความสำเร็จ วิธีประเมิน

ความพึงพอใจของผู้รับการอบรม ในระดับพึงพอใจมากขึ้นไป สอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการอบรม โดยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และการสังเกตพฤติกรรมขณะสัมภาษณ์ ในประเด็นต่อไปนี้

- การร่วมโครงการนักธุรกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์
- การสร้างนวัตกรการเป็นผู้ประกอบการ โดยการจัดกิจกรรมอบรมและสร้างความร่วมมือ
- การสร้างนวัตกรผู้ประกอบการโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมอบรมและสร้างความร่วมมือ
- อื่นๆ

๔. งบประมาณ

งบประมาณที่ใช้ทั้งหมด ๑๒,๘๐๐ บาท แยกตามกิจกรรมดังนี้
๔.๑ อาหารกลางวันและอาหารว่าง ๑๒,๘๐๐ บาท

๕. สถานที่ดำเนินการ

โรงเรียนบ้านโสกเต้ ตำบลป่าหวายนึ่ง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น

๖. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๖.๑ ครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีการพัฒนาทักษะในการเป็นนวัตกรของผู้ประกอบการ ตามหลักการของนักธุรกิจน้อย มีคุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ คิดเป็น ทำได้ ขายเป็น

๖.๒ ครูผู้รับผิดชอบโครงการ นำความรู้ที่ได้รับไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะ ปลุกฝังความสามารถด้านการคิดและ เจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ แก่นักเรียนในความรับผิดชอบ ให้นักเรียนมีคุณธรรมสู่ความสำเร็จการเป็นผู้ประกอบการ เช่น มีความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาผลงาน ขายได้เชิงพาณิชย์ มีความรู้เรื่องทรัพย์สินทางปัญญา และไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น

บทที่ ๒

ความรู้และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การอบรมครูโรงเรียนเครือข่าย ผู้รับผิดชอบโครงการโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในการสร้างนวัตกรรม ผู้ประกอบการ ของศูนย์แกนนำโรงเรียนบ้านโสกแต่ ผู้รายงานได้ศึกษา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอในการอบรมแก่ครู โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

๑. STEAM 4 INNOVATOR
๒. Business Model Canvas
๓. การสร้างผลิตภัณฑ์

๑. STEAM 4 INNOVATOR

ขั้นตอนของ STEAM 4 INNOVATOR กระบวนการ 4 ขั้นตอนในการสร้างสรรค์นวัตกรรมแบบ STEAM 4 INNOVATOR สามารถนำไปปรับใช้ได้ มีดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ รู้ลึก รู้จริง

เราต้องรู้สึกและต้องรู้จริงว่าลูกค้าเป็นใคร ปัญหาที่แท้จริงคืออะไร เพราะบางครั้งสิ่งที่เรารู้ว่าจะเป็นมุมมองที่เราเห็นคนเดียว ไม่ใช่ทั้งหมด ดังนั้นการหา Insight ที่แท้จริงของลูกค้าจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้เราเห็นปัญหาที่จะหยิบมาแก้ไขได้ชัดเจนการหา insight นั้นทำได้ ๓ วิธี คือ Immersion ลองด้วยตนเอง, Observation การสังเกต และ Interview การสัมภาษณ์ ซึ่งวิธีสุดท้ายเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูลจากลูกค้าเป้าหมายถ้าเราสามารถตั้งคำถามได้ดี เนื่องจากเราจะรู้ Pain point หรือปัญหาจริง จากการสัมภาษณ์ที่มาพร้อมการแสดงอารมณ์ความรู้สึกตลอดจนอาจได้ Surprising Insight หรือประเด็นที่เราคาดไม่ถึงโดยเทคนิคในการถามที่ดีต้องไม่ใช่คำถามปลายปิด ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ใช้เวลาคิด เราต้องเป็นผู้ฟังมากกว่าผู้พูด ที่สำคัญคือ ต้องพยายามเจาะลึกถึงปัญหาให้ได้มากที่สุด เพื่อนำมาแก้ไขได้อย่างตรงจุด

ขั้นตอนที่ ๒ คิดสร้างสรรค์ไอเดีย

เป็นการคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย โดยตั้งต้นจากการใช้โครงสร้างคำถาม How might we? เราสามารถทำอะไรได้บ้างเพื่อ.....? เมื่อได้คำตอบแล้ว สิ่งที่ต้องทำต่อไปคือ แก้ปัญหา ทั้งนี้การ Brain storm หรือระดมความคิดจากทีมงานในการแก้ปัญหา มี ๒ แบบ คือ Critical thinking (Yes, but...) การคิดเชิงวิพากษ์ คิดแบบมีวิจารณ์ญาณ และ Creative thinking (Yes, and...) การคิดเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งแบบที่ ๒ จะถูกใช้ให้มากเพื่อเป็นการสนับสนุนและต่อยอดความคิดเห็นของกันและกันขึ้นไป

ขั้นตอนที่ ๓ แผนพัฒนาธุรกิจ

ประกอบด้วย ๓ เรื่องสำคัญ คือ การหาเครือข่ายความร่วมมือ การทำผลงานต้นแบบและการวางแผนธุรกิจอย่างครอบคลุมและรอบคอบ (Business model) ที่ต้องระบุได้ว่า กลุ่มลูกค้าคือใคร, คุณค่าที่มีต่อลูกค้า, ช่องทางการส่งคุณค่านี้ไปยังลูกค้า, การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า, วิธีการหาเงิน, ทรัพยากรที่ใช้, ขั้นตอนต่างๆ ในการสร้างคุณค่า, การหาความร่วมมือในการทำธุรกิจครั้งนี้ และต้นทุนมีอะไรบ้าง ทั้งนี้ ผลงานต้นแบบ (Prototype) ที่ต้องทำขึ้นก่อนในขั้นตอนนี้ก็เพื่อทดสอบไอเดียและสมมติฐานที่เรามีกับลูกค้า ซึ่งผลงานต้นแบบนี้ต้องจับต้องได้และสร้างประสบการณ์การใช้งานเสมือนได้ เพื่อขอรับข้อคิดเห็นในการปรับปรุงงานให้ดึงดูดความสนใจลูกค้าได้มาก ดังนั้นหัวใจสำคัญของผลิตภัณฑ์ต้นแบบก็คือ “การดึงดูดขาย”

ขั้นตอนที่ ๔ การผลิตและการกระจายสินค้า

เป็นการสร้างมูลค่าผลงานนวัตกรรมออกสู่ตลาดจริง โดยนำผลงานที่พัฒนาจากขั้นตอนที่ ๔ มาผลิตจำหน่าย รวมถึงการนำเสนอเพื่อขายไอเดียให้กับนักลงทุน ทั้งนี้ทริคในการหยิบประเด็นมานำเสนอสามารถใช้ Star model ได้ คือ

Situation – สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ Pain point หรือปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย

Task – ทางเลือกที่จะสร้างหรือพัฒนาคือสิ่งใดบ้างเพื่อแก้ปัญหา Pain point ข้างต้น

Action – สิ่งที่เราลงมือทำหรือสร้างขึ้นคืออะไร ความพิเศษของนวัตกรรมของเราคืออะไร

Result – ผลลัพธ์ของการใช้งาน หรือประโยชน์ของนวัตกรรมที่คาดว่าจะกลุ่มเป้าหมายจะได้รับ

๒. Business Model Canvas

BMC คือแผนภาพหนึ่งแผ่นที่ฉายให้เห็นภาพรวมของธุรกิจ BMC นี้มีไว้เพื่อช่วยให้เจ้าของธุรกิจสามารถตอบคำถามสำคัญของธุรกิจ ๔ เรื่อง

ซึ่งการตอบคำถาม ๔ เรื่องหลักนี้ จะถูกแยกเป็น ๙ องค์ประกอบสำคัญอยู่ในผืนผ้าใบ ๑ ผืน โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ลูกค้าคือใคร หรือ Customer Segments (CS): ธุรกิจต้องระบุให้ได้ว่าใครคือกลุ่มเป้าหมาย ควรระบุให้ชัดเจน ยิ่งลึกยิ่งดี เพราะจะได้นำเสนอคุณค่าของสินค้าได้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่สุด

๒) คุณค่าของสินค้าหรือบริการคืออะไร หรือ Value Proposition (VP): ธุรกิจต้องมั่นใจและหาให้ได้ว่าคุณค่าของสินค้าบริการ ที่ส่งมอบให้ลูกค้า จะตอบโจทย์ความต้องการ หรือแก้ปัญหาให้กับกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้

๓) ขายผ่านช่องทางไหน หรือ Channels (CH): ธุรกิจต้องวิเคราะห์ให้ออกว่าช่องทางการสื่อสารและช่องทางการส่งมอบสินค้า ช่องทางแบบไหนที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

๔) สร้างสายสัมพันธ์กับลูกค้าได้อย่างไร หรือ Customer Relationships (CR): ธุรกิจมีวิธีการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้าอย่างไร เพื่อให้เกิดการใช้สินค้าบริการต่อเนื่อง รวมถึงบอกต่อ

๕) มีโครงสร้างรายได้อย่างไร หรือ Revenue Streams (RS): โมเดลรายได้ของธุรกิจสตาร์ทอัพ มีหลากหลายรูปแบบ ธุรกิจจึงต้องมองให้ออกกว่า เราจะสร้างรายได้ด้วยวิธีการใด เช่น จากส่วนแบ่งจากค่าสินค้าบริการ จากค่าสมาชิก หรือจากค่าโฆษณา เป็นต้น

๖) ทรัพยากรของบริษัทคืออะไร หรือ Key Resources (KR): คือเงินลงทุน เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งรวมไปถึงทรัพยากรบุคคล ซึ่งธุรกิจจำเป็นต้องรู้ว่าบริษัทมี KR ที่เหมาะสมหรือเพียงพอต่อการทำธุรกิจหรือไม่

๗) กิจกรรมที่ขับเคลื่อนธุรกิจคืออะไร หรือ Key Activities (KA): คือการมองว่างานหลักของธุรกิจคืออะไร เทียบกับคู่แข่งเป็นอย่างไร จะสามารถสร้างกิจกรรม หรือ Solutions ใหม่ๆ ให้ลูกค้าได้อย่างไรบ้าง

๘) คู่ค้าคือใคร หรือ Key Partners (KP): หุ้นส่วนทางธุรกิจเป็นใครได้บ้าง ที่จะมาช่วยส่งเสริม หรือเติมเต็มให้ธุรกิจมีความแข็งแกร่งมากขึ้น

๙) ค่าใช้จ่ายหลักของธุรกิจคืออะไร หรือ Cost Structure (CS): คือค่าใช้จ่ายทั้งรายจ่ายคงที่และไม่คงที่ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน รวมถึงค่าใช้จ่ายทางการตลาด ที่เมื่อนำรายจ่ายเหล่านี้ไปลบกับรายได้แล้ว ผลลัพธ์ที่ได้คือผลตอบแทนที่กิจการจะได้รับกลับมา

การร่าง BMC ทั้ง ๙ ช่องนี้จะช่วยให้เราคิดรอบด้าน และทำให้เห็นภาพรวมของธุรกิจ สามารถสื่อสารกับทีมงาน ให้เข้าใจได้ง่าย และไปในทิศทางเดียวกันว่ากำลังส่งมอบคุณค่าอะไรให้กับลูกค้ากลุ่มไหน ผ่านช่องทางอะไร ด้วยกิจกรรมอะไร และทรัพยากรอะไร ด้วยรายได้ต้นทุนอย่างไร ก็จะทำให้เราเห็นจุดที่สามารถพัฒนาปรับปรุงได้ รวมถึงรู้ว่าธุรกิจควรจะต้อง Focus ไปในทิศทางไหน ซึ่ง BMC สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของรูปแบบธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

๓. การสร้างผลิตภัณฑ์

๓.๑ ผลิตภัณฑ์ใหม่ (New product)

ผลิตภัณฑ์ใหม่ (New product) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่มีการพัฒนาขึ้นมาใหม่ หรือมีการปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมของธุรกิจให้มีคุณสมบัติที่ดีขึ้นกว่าเดิม"ผลิตภัณฑ์ใหม่ (New Product)" สามารถแบ่งลักษณะออกมาได้ ๓ แบบ ได้แก่

๑) ผลิตภัณฑ์นวัตกรรม (Innovated product) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีการวิจัยพัฒนาคิดสร้างสรรค์ออกมาเป็นครั้งแรก และยังไม่เคยมีมาก่อนในตลาด เช่น iPhone รุ่น 1 หรือ iPad รุ่น 1 ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ ซึ่งผลิตภัณฑ์ในประเภทนี้ เราเรียกว่า “นวัตกรรม”

๒) ผลิตภัณฑ์ปรับปรุงใหม่ (Modified product) หมายถึง ผลิตภัณฑ์เดิมที่มีการปรับปรุงคุณสมบัติในลักษณะใดลักษณะหนึ่งทำให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาดอีกครั้ง เช่น ไอโฟนรุ่น 2-6 ถือเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มี การปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมของธุรกิจให้มีสมบัติที่ดีขึ้นกว่าเดิม เป็นต้น

๓) ผลิตภัณฑ์เลียนแบบ (Me-too product) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ใหม่ของธุรกิจซึ่งเลียนแบบผลิตภัณฑ์ของคู่แข่งซึ่งมีอยู่แล้วในตลาด เนื่องจากเห็นว่ามีความเทคโนโลยีหรือมีความต้องการของตลาดเป็นอย่างดี ตัวอย่างเช่น หลังจากที่ smart phone ของค่ายแอปเปิ้ลออกมา เราก็ได้เห็น smart phone อื่นๆ หลายค่ายที่ออกมาคล้ายๆกัน ซึ่งในแง่ของผู้ผลิตการมีคู่แข่ง ทำให้ต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลา หากหยุดนิ่งเมื่อไรคู่แข่งก็แซงหน้าไปแล้ว ในแง่ของผู้บริโภคก็เป็นการดีที่มีการพัฒนาและทางเลือกมากมาย

“ผลิตภัณฑ์ใหม่ (New Product)” ยังสามารถแบ่งตามลักษณะความใหม่ในตลาดและในแง่ของบริษัท ได้ดังนี้

๑) ผลิตภัณฑ์ใหม่ของโลก (New to the world) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สร้างขึ้นใหม่เป็นครั้งแรก มีคุณสมบัติหรือลักษณะพิเศษ ไม่เหมือนผลิตภัณฑ์ใดๆที่มีมาก่อน เพื่อสำหรับเข้าสู่ตลาดใหม่โดยเฉพาะ เช่น Smart phone รถไฟฟ้าของเทสลา

๒) ผลิตภัณฑ์ใหม่ในแง่ของสายผลิตภัณฑ์ใหม่ (New product lines) หมายถึง สายผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เพิ่มขึ้นใหม่ของบริษัท และเป็นการเข้าสู่ตลาดเดิมที่มีอยู่เป็นครั้งแรก เช่น “Starbucks” ซึ่งเป็นแบรนด์ใหญ่ระดับโลกมี Core Business อย่างธุรกิจกาแฟที่มีฐานแข็งแกร่งแล้ว ตอนนี้กำลังขยาย “ตลาดเครื่องดื่มชา” “Starbucks Teavana” ออกมา ซึ่งเป็นสายผลิตภัณฑ์ใหม่นอกเหนือไปจากกาแฟที่เป็นจุดแข็งของสตาร์บัคอยู่แล้ว ซึ่งผู้เขียนไปดื่มมาแล้ว รสชาติดีทีเดียว

๓) การเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าไปในสายผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่ (Additions to existing product lines) หมายถึง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ เพิ่มเติมเข้าไปในสายผลิตภัณฑ์เดิมของบริษัท ซึ่งมีความใหม่พอสมควรสำหรับกิจการและตลาด เช่น โยเกิร์ตดัชมิลล์ มีหลายแบบให้เลือก เช่น แบบดั้งเดิม รสสตอเบอร์รี่ รสวานิลลา ผลิตภัณฑ์เดิมยังเป็นโยเกิร์ตอยู่ แต่เพิ่มแบบและรสชาติใหม่ๆ เป็นต้น

๔) ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกิดจากการลดต้นทุนการผลิต (Cost reductions) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ปรับปรุงขึ้นเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๕) ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกิดจากการกำหนดตำแหน่งผลิตภัณฑ์ขึ้นมาใหม่ (Re positioning) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกิดจากการนำผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่เข้าสู่ตลาดเป้าหมายใหม่

๖) ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่ (Improvements in revision of existing product) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกิดจากการปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมในเรื่องของลักษณะและคุณค่าของผลิตภัณฑ์ จะคล้ายๆกับผลิตภัณฑ์ ปรับปรุงใหม่(Modified product) ที่กล่าวมาแล้ว ในเบื้องต้น ตัวอย่าง

เดียวกันคือ ไอโฟนรุ่น 2-6 ถือเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มี การปรับปรุง ผลิตภัณฑ์เดิมของธุรกิจให้มีสมบัติ ลักษณะ และคุณค่าที่ดีขึ้นกว่าเดิม เป็นต้น

๓.๒ ขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

ขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ มีทั้งหมด ๘ ขั้นตอน คือ

- ๓.๒.๑ การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่
- ๓.๒.๒ การคัดเลือกความคิด
- ๓.๒.๓ การทดสอบความคิด
- ๓.๒.๔ การวางกลยุทธ์ทางการตลาด
- ๓.๒.๕ การวิเคราะห์ธุรกิจ
- ๓.๒.๖ การพัฒนาผลิตภัณฑ์
- ๓.๒.๗ การทดสอบตลาด
- ๓.๒.๘ การนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด

๓.๒.๑ การสร้างความคิดใหม่

วัตถุประสงค์ของการสร้างความคิดใหม่ก็เพื่อสร้างความคิดจำนวนมากเทคนิคการค้นความคิดใหม่ อาจทำได้โดยการระดมสมอง การสังเคราะห์ความคิดใหม่การวิเคราะห์ปัญหาหรือความต้องการ การเขียนรายการ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้มากที่สุด เป็นต้น

๓.๒.๒ การคัดเลือกความคิด

เมื่อได้ความคิดใหม่จำนวนหนึ่งแล้ว ต้องมีการคัดเลือกความคิดเพื่อลดจำนวนความคิดที่มีอยู่ให้เหลือน้อยลงและน่าสนใจมากขึ้น วัตถุประสงค์ของการคัดเลือกความคิด ก็คือ การลดจำนวนความคิดลงให้เร็วที่สุด เนื่องจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ต้องใช้เงินและวัตถุดิบมากมาย ถ้าลดจำนวนความคิดลงก็ช่วยลดทุนได้ส่วนหนึ่งอย่างไรก็ตามการคัดเลือกความคิดต้องระวังการเกิด การละทิ้งความคิดดีๆไป หรือการนำความคิดที่ไม่ดีมาผลิตสินค้าออกสู่ตลาด

๓.๒.๓ การพัฒนาและทดสอบแนวคิด

ความคิดในเรื่องผลิตภัณฑ์ใหม่อย่างหนึ่งสามารถเปลี่ยนเป็นแนวคิดของผลิตภัณฑ์ได้หลายอย่าง ขึ้นอยู่กับว่าใครจะใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่นี้และจะได้ประโยชน์อย่างไรใช้โอกาสไหนและจากแนวความคิดของผลิตภัณฑ์ ก็จะได้แนวคิดตราสินค้า เมื่อได้แนวคิดแล้วก็ต้องทำการทดสอบแนวคิดนั้นว่าเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับกลุ่มลูกค้าเป้าหมายหรือไม่การออกแบบผลิตภัณฑ์ตามที่ลูกค้าต้องการในทัศนคติของบริษัทเอง เป็นเรื่องที่ยากเมื่อเทียบกับการออกแบบตามที่ลูกค้าจริงๆ ความต้องการลูกค้าแต่ละคนมีความชอบแตกต่างกัน

ผลิตภัณฑ์ที่พยายามตอบสนองความต้องการของลูกค้าทุกคน โดยทั่วไปแล้วก็จะไม่สามารถทำให้ลูกค้าสักคนรู้สึกประทับใจได้ การทำความเข้าใจความต้องการของลูกค้าโดย พยายามออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ เหมาะกับลูกค้าเป้าหมายก็จะทำให้ SMEs ประสบความสำเร็จแล้ว

๓.๒.๔ การวางกลยุทธ์ทางการตลาด

เมื่อแนวคิดได้ผ่านการทดสอบและบริษัทมั่นใจว่าตรงกับความต้องการของลูกค้าเป้าหมายแล้ว ก็จะต้องมีการวางกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมโดยประกอบด้วย ๓ ส่วนคือ

- ส่วนแรก ต้องกล่าวถึงขนาด โครงสร้าง และพฤติกรรมของตลาดเป้าหมาย การวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ ยอดขายส่วนแบ่งตลาด เป้าหมายการทำกำไร
- ส่วนที่สอง ของกลยุทธ์การตลาด ต้องกล่าวถึง ราคา กลยุทธ์การจัดจำหน่าย งบประมาณด้านการตลาด
- ส่วนที่สาม ต้องกล่าวถึง ยอดขายในระยะยาว กำไร และกลยุทธ์ทางการตลาดในระยะยาว

๓.๒.๕ การวิเคราะห์ธุรกิจ

หลังจากวางกลยุทธ์แล้ว ก็จะต้องนำมาประมาณยอดขาย ต้นทุนและกำไร และดูว่าสมควรที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อไปหรือไม่ โดยอาจจะใช้ Break – even Analysis ที่จะดูว่าบริษัทต้องการขายสินค้ากี่หน่วยจึงจะคุ้มกับต้นทุนที่หน่วยจึงจะคุ้มกับต้นทุนที่ลงทุนไป หรืออาจใช้การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการประเมินก็ได้ โดยดูว่ากำไรจะเป็นอย่างไร ในกรณีที่แย่ที่สุด ปานกลาง หรือดีที่สุด

๓.๒.๖ การพัฒนาผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ต้องใช้เงินลงทุนสูง เป็นการแปรรูปแนวคิดของผลิตภัณฑ์มาเป็นสินค้าที่พร้อมจะนำไปทดสอบตลาด โดยจะเริ่มผลิต ผลิตภัณฑ์ต้นแบบขึ้น ซึ่งขั้นตอนนี้อาจใช้เวลาเพียง สัปดาห์ ปี หรือหลายๆ ปีก็ได้

๓.๒.๗ การทดสอบตลาด

วัตถุประสงค์ของการทดสอบตลาด ก็เพื่อดูว่าลูกค้าจะตอบสนองต่อสินค้าอย่างไร และขนาดของตลาดเป็นเท่าใด

๓.๒.๘ การนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด

ถ้าการทดสอบออกมาดี ขั้นตอนที่สุดท้ายก็คือ การนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาดก็เป็นช่วงที่ต้องการเงินลงทุนสูงสุด โดยจะต้องตอบคำถามเหล่านี้

- เมื่อไหร่? คือ ช่วงเวลาที่จะนำสินค้าออกจำหน่าย
- ที่ไหน? คือ ตลาดที่ใดที่นำสินค้าออกมาจำหน่าย
- ใคร? จะนำสินค้าไปจำหน่ายให้แก่ใครบ้าง
- อย่างไร? จะนำสินค้าไปจำหน่ายอย่างไร

เมื่อการใช้ชีวิตของคนในสังคมเมืองเปลี่ยนไป ส่วนใหญ่อยู่เป็นครอบครัวเล็ก ในบ้าน หรือ อพาร์ทเมนต์เล็กๆที่มีเนื้อที่จำกัด และใช้ชีวิตอย่างเร่งรีบ ไม่ค่อยมีเวลาทำอาหารทานเอง ส่วนใหญ่มักซื้อ กับข้าวสำเร็จรูปเพื่อความสะดวกและหุงข้าวทานเอง เพื่อให้ได้ข้าวสุกใหม่ร้อน และนำรับประทานการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ก็ต้องปรับปรุงให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค อย่างหม้อหุงข้าวที่มีการพัฒนา ออกแบบให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

บทที่ ๓ วิธีดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมการสร้างนวัตกรรมผู้ประกอบการโรงเรียนเครือข่ายของศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายตามโครงการนักรุกกิจน้อมมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ศูนย์แกนนำโรงเรียนบ้านโสกแต่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑ โดยใช้รูปแบบการอบรมและสร้างความร่วมมือ มีวิธีดำเนินงานกิจกรรมดังนี้

๑. ประสานงานกับคณะครูโรงเรียนบ้านโสกแต่ ในการขอใช้สถานที่ในการอบรมฯและกลุ่มงานอบรมติดตามประเมินผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑ ด้านการขอความอนุเคราะห์ศึกษาอบรมก็ผู้รับผิดชอบโครงการนักรุกกิจน้อมมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ร่วมอบรมฯ โดยกำหนดวันที่ ๗ - ๘ กันยายน ๒๕๖๗

๒. จัดเตรียมเนื้อหาและเอกสาร จากการฝึกอบรมการสร้างนวัตกรรมผู้ประกอบการ เพื่อให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการนักรุกกิจน้อมมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้ศึกษาเพิ่มเติมและนำไปใช้ในการบ่มเพาะ ปลูกฝังความสามารถด้านการคิดและ เจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ แก่นักเรียนในความรับผิดชอบ โดยไม่ใช้วิธีอบรมเชิงปฏิบัติการ เนื่องด้วยคุณครูผู้รับผิดชอบโครงการของโรงเรียนบ้านโสกแต่ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ

๓. การเตรียมสถานที่ ณ โรงเรียนบ้านโสกแต่ ตำบลป่าหวายนั่ง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น โดยมีกำหนดการในวันที่ ๗ - ๘ กันยายน ๒๕๖๗

๔. อบรมและสร้างความร่วมมือ ณ โรงเรียนบ้านโสกแต่ กิจกรรมอบรม ประกอบด้วย

๔.๑ แนะนำแนวทางการอบรมและสร้างความร่วมมือ แก่ผู้อำนวยการ และครูผู้รับผิดชอบโครงการ

๔.๒ ศึกษาดูงานกิจกรรม และอบรม สร้างความร่วมมือในผลิตภัณฑ์

- ๔.๓ ศึกษาดูงานกิจกรรม และอบรม สร้างความร่วมมือในผลิตภัณฑ์
 - ๔.๔ ศึกษาดูงานกิจกรรม และอบรม สร้างความร่วมมือในผลิตภัณฑ์
 - ๔.๕ กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ
 - ๔.๖ กิจกรรมพบปะนักเรียนในโครงการ
 - ๔.๗ กิจกรรมการวางแผนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนทุกกิจกรรม
 - ๕. การปรึกษา การแนะนำ การเสนอปัญหาอุปสรรคของโรงเรียนเครือข่าย และแนวทางการพัฒนา
- แก้ไข
- ๖. การสรุปและรายงานผล

บทที่ ๔

ผลการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมการสร้างนวัตกรรมผู้ประกอบการโรงเรียนเครือข่ายของศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายตามโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ศูนย์แกนนำโรงเรียนบ้านโสกแต่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมอบรมและสร้างความร่วมมือ มีผลการดำเนินกิจกรรมดังนี้

๑. ผลการประสานงาน

๑.๑ ผลจากการประสานงานโรงเรียนบ้านโสกแต่ ทางโรงเรียนมีความพร้อมในการจัดอบรมกิจกรรมสร้างความร่วมมือในโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายโรงเรียนบ้านโสกแต่ ในวันที่ ๗ - ๘ สิงหาคม ๒๕๖๗ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป

๑.๒ ผลจากการประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ สำนักงานฯ ได้พิจารณาอนุญาตให้นางสาววรรณิการ์ ปานนี้ ศึกษาอบรมกษำนาญการ ไปราชการในวันที่กำหนดเพื่อร่วมกิจกรรมการอบรมและสร้างความร่วมมือ ณ โรงเรียนบ้านโสกแต่

๒. ผลการจัดเตรียมเนื้อหาและเอกสารประกอบการอบรม

ได้รวบรวมหัวข้อและเนื้อหาจากการอบรมในโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ด้านการสร้างนวัตกรรมผู้ประกอบการ วันที่ ๗ - ๘ กันยายน ๒๕๖๗ ณ โรงแรมรอยัลเบญจา กรุงเทพมหานคร ดังนี้

- ๒.๑ สิ่งสำคัญในการทำธุรกิจ
- ๒.๒ ขั้นตอนการเป็นนวัตกรรมผู้ประกอบการ(STEAM 4 INNOVATOR)
- ๒.๓ การศึกษาความต้องการที่แท้จริงของผู้บริโภค(Insight)
- ๒.๔ การคิดสร้างสรรค์และต่อยอดผลิตภัณฑ์(WoW! Idea)
- ๒.๕ การเริ่มต้นจากการสร้างตัวต้นแบบ(Prototype)

๒.๖ การสร้างแบบจำลองธุรกิจ(BMC)

๒.๗ การสร้างแบรนด์สินค้า

๒.๘ การจัดจำหน่ายและโฆษณา

๒.๙ การเขียนแผนธุรกิจ และ/หรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์

๒.๑๐ ความสำคัญด้านทรัพย์สินทางปัญญา

ข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานโครงการยังได้รับข้อมูลเพิ่มเติมจากครูผู้รับผิดชอบโครงการได้เข้าร่วมการประชุมโครงการนักธุรกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ร่วมกับครูเครือข่ายในโครงการนักธุรกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยสำนักพัฒนาวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๗ ทางออนไลน์

๓. ผลการอบรม

กิจกรรมการอบรมโครงการนักธุรกิจน้อย มีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ วันพฤหัสบดีที่ ๗ - ๘ กันยายน ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ น. คณะอบรมประกอบด้วย

โรงเรียนบ้านโสกแต่ ตั้งอยู่ หมู่ ๘ เป็นโรงเรียนขยายโอกาส เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ๑ - มัธยมศึกษาปีที่ ๓ นักเรียนปัจจุบัน จำนวน ๑๖๔ คน เป็นโรงเรียนประจำตำบลป่าหวายนั่ง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น ห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ ซึ่งในอำเภอบ้านฝาง มีโรงเรียนบ้านโสกแต่ ตำบลป่าหวายนั่ง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น ทั้งหมดเป็นโรงเรียนขยายโอกาส

โรงเรียนบ้านโสกแต่ มีผลงานโดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โดยมีรางวัลทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาถึงระดับชาติเป็นจำนวนมาก และบุคลากรหลักในด้านนี้ อยู่ในโครงการนักรุกกิจน้อย มีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทั้งหมด ฉะนั้นการได้รับงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑๒,๘๐๐ บาทในครั้งนี้ จึงมุ่งเน้นไปที่กิจกรรมการอบรมและการปรึกษาหารือสร้างความร่วมมือ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย และอีกเหตุผลสำคัญคือ ครูผู้รับผิดชอบโครงการทั้ง ๒ ท่าน มีผลงานเป็นที่ยอมรับในเชิงประจักษ์ รวมทั้งการสร้างนวัตกรรมผู้ประกอบการนักรุกกิจน้อยมาอย่างต่อเนื่อง

ลำดับการอบรมและการปรึกษาเพื่อสร้างความร่วมมือโครงการนักรุกกิจน้อย มีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โรงเรียนบ้านโสกแต่ มีลำดับการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

๑. การแนะนำโครงการนักรุกกิจน้อย มีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยมีครูโรงเรียนบ้านโสกแต่ เข้าร่วมรับฟัง ณ ห้องศูนย์นักรุกกิจน้อยฯ โรงเรียนบ้านโสกแต่

ภาพ ๔ หลักฐานว่าโรงเรียนบ้านโสกเต้ ได้ดำเนินโครงการนักรูจักน้อย มีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์
มาอย่างต่อเนื่องและมีผลงานเชิงประจักษ์

๒. กิจกรรมเยี่ยมชมผลงานครูผู้รับผิดชอบโครงการทั้ง ๒ ท่าน ณ ห้องศูนย์นักรูจักน้อยฯ มีการจัด
นิทรรศการกึ่งถาวรทั้งในรูปแบบของงานอาชีพและผลงานดีเด่นอื่นๆ

๓. การศึกษาหรือการสร้างความเข้มแข็ง อุปสรรคและปัญหาและแนวทางหรือวิธีดำเนินการแก้ไข และหัวข้อการศึกษาหรือด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องการใช้ ได้ข้อมูลคือ

๔.๑ นักเรียนของโรงเรียนมีจำนวนน้อย จึงมีนักเรียนเข้าร่วมโครงการเพียงจำนวนหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในแผนการเรียนวิชาซีพี และส่วนใหญ่มีภาระในครอบครัว แต่ครูแก้ไขปัญหาด้านจำนวนนักเรียนร่วมโครงการคือ การใช้ภาพลักษณ์ความสำเร็จของโรงเรียน การมีรายได้ระหว่างเรียน หรือการได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในโอกาสต่างๆ เป็นสิ่งจูงใจ

๔.๒ ด้านงบประมาณ ด้วยมีจำนวนนักเรียนน้อย การได้รับงบประมาณก็น้อยตามไปด้วย แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จึงได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่างจำกัด วิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้แก่ การใช้ทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน ควบคู่กับการเรียนรู้และการฝึกทักษะ

๔. สรุปผลการดำเนินกิจกรรม

โดยภาพรวมแล้ว การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างและการสังเกต แบบไม่ให้ผู้รับการอบรมรู้ว่าเป็นการเก็บข้อมูล พบว่า

๔.๑ ประเด็นการร่วมโครงการนักเรียนน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทุกคนมีความพึงพอใจมากที่สุดที่เข้าร่วมโครงการนักเรียนน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และภูมิใจที่ได้เป็นโรงเรียนศูนย์แกนนำนักเรียนน้อยๆ จะได้มีโอกาสนำเสนอผลงานนักเรียนให้นักเรียนให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางยิ่งขึ้น

๔.๒ ประเด็นการสร้างนวัตกรรมการเป็นผู้ประกอบการ โดยการจัดกิจกรรมอบรมและสร้างความร่วมมือ ผู้รับการอบรมทุกคนพึงพอใจมากที่สุดที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมโครงการนักเรียนน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และให้โอกาสโรงเรียนต่างๆ ร่วมกันสร้างนักเรียนเป็นนวัตกรรมผู้ประกอบการ

๔.๓ ประเด็นการสร้างนวัตกรรมผู้ประกอบการโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมอบรมและสร้างความร่วมมือ โดยทุกคนมีความพึงพอใจมากที่สุดที่เปิดอิสระให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จะได้จัดกิจกรรมบ่มเพาะ ปลูกฝังความสามารถด้านการคิดและ เจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ แก่นักเรียนในความรับผิดชอบ ให้นักเรียนมีคุณธรรมสู่ความสำเร็จการเป็นผู้ประกอบการ เช่น มีความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาผลงาน ขายได้เชิงพาณิชย์ มีความรู้เรื่องทรัพย์สินทางปัญญา และไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น ในเวลาและโอกาสอันควร ซึ่งส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมนี้ในชั้นเรียน ควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ไม่เสียเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม

๔.๔ เรื่องอื่นๆ ได้แก่ โอกาสในการนำเสนอผลงานของโครงการ จะมีกิจกรรมหนึ่ง คือ การจัดงานฤดูหนาว งานกาชาดและของดินครลำปาง ซึ่งในส่วนของหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีส่วนในการจัดกิจกรรมดังกล่าว โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จะมอบหมายให้ศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายโครงการนักเรียนน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โรงเรียนบ้านโสกแต่ นำเสนอผลงานเป็นประจำทุกปี ก็จะได้เชิญโรงเรียนเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรมดังเช่นทุกปี เช่นกัน

๔. สรุปการใช้งบประมาณ (จำนวนที่ได้รับการจัดสรร ๑๒,๘๐๐ บาท)

๕.๑ ค่าใช้จ่ายในกิจกรรมอบรมฯ จำนวน ๑๒,๘๐๐ บาท ประกอบด้วย

๕.๑.๑ ค่าอาหารกลางวันและค่าอาหารว่าง จำนวน ๑๒,๘๐๐ บาท

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

กิจกรรมการสร้างนวัตกรรมผู้ประกอบการโรงเรียนเครือข่ายของศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายตามโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ศูนย์แกนนำโรงเรียนบ้านโสกแต่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑ โดยใช้รูปแบบกิจกรรมการอบรมและการสร้างความร่วมมือกันสรุปผล อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผล

กิจกรรมการสร้างนวัตกรรมผู้ประกอบการโรงเรียนเครือข่ายของศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายตามโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในรูปแบบการจัดกิจกรรมอบรมศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ศูนย์โรงเรียนบ้านโสกแต่ มีผู้บริหารและครูเข้าร่วมกิจกรรมในวันที่ ๗ - ๘ กันยายน ๒๕๖๗ ณ โรงเรียนบ้านโสกแต่ อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๕๘ คน ศึกษานเทศก์ผู้รับผิดชอบโครงการ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑ จำนวน ๑ คน ซึ่งหลังจากการจัดกิจกรรมนี้เสร็จสิ้นจะทำให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีการพัฒนาทักษะในการเป็นนวัตกรรมของผู้ประกอบการ ตามหลักการของนักรุกกิจน้อย มีคุณธรรมนำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ คิดเป็น ทำได้ ขายเป็น และนำความรู้ที่ได้รับไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อป่มเพาะ ปลูกฝังความสามารถด้านการคิดและ เจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ แก่นักเรียนในความรับผิดชอบ ให้นักเรียนมีคุณธรรมสู่ความสำเร็จการเป็นผู้ประกอบการ เช่น มีความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาผลงาน ขายได้เชิงพาณิชย์ มีความรู้เรื่องทรัพย์สินทางปัญญา และไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น

อภิปรายผล

การอบรมและการสร้างความร่วมมือในกิจกรรมการสร้างนวัตกรรมผู้ประกอบการโรงเรียนเครือข่ายของศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายตามโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้รวบรวมหัวข้อและเนื้อหาจากการอบรมในโครงการนักรุกกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ด้านการสร้างนวัตกรรมผู้ประกอบการ วันที่ ๑๘ - ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ ณ โรงแรมรอยัลเบญจา กรุงเทพมหานคร ได้แก่หัวข้อ ๑) สิ่งสำคัญในการทำธุรกิจ ๒) ขั้นตอนการเป็นนวัตกรรมผู้ประกอบการ(STEAM 4 INNOVATOR) ๓) การศึกษาความ

๒๔

ต้องการที่แท้จริงของผู้บริโภค(Insight) ๔) การคิดสร้างสรรค์และต่อยอดผลิตภัณฑ์(WoW! Idea) ๕) การเริ่มต้นจากการสร้างตัวต้นแบบ(Prototype) ๖) การสร้างแบบจำลองธุรกิจ(BMC) ๗) การสร้างแบรนด์สินค้า

๘) การจัดทำหน่วยและโฆษณา ๙) การเขียนแผนธุรกิจ และ/หรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และ ๑๐) ความสำคัญด้านทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งผู้รับการอบรมสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เพราะทุกท่านมีประสบการณ์และดำเนินการมาอยู่ก่อนแล้วและมีผลงานที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์มาอย่างต่อเนื่อง เพียงแต่ว่าการสรุปเนื้อหาเหล่านี้เป็นการทบทวนองค์ความรู้และประสบการณ์ให้มีความแม่นยำยิ่งขึ้น ซึ่งทีมงานอบรมและการปรึกษาในการสร้างความร่วมมือของกิจกรรมในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการเตรียมการ การวางแผนและการดำเนินงานของครูแต่ละกิจกรรมในโอกาสต่อไป ตามความเหมาะสมของเวลา โอกาสและการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนควบคู่กันไป

ในส่วนของผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม คือ ๑) ประเด็นการร่วมโครงการนักธุรกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทุกคนมีความพึงพอใจมากที่สุดที่ได้เข้าร่วมโครงการนักธุรกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และภูมิใจที่ได้เป็นโรงเรียนเครือข่าย จะได้มีโอกาสนำเสนอผลงานนักเรียนให้นักเรียนให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางยิ่งขึ้น ๒) ประเด็นการสร้างนวัตกรรมการเป็นผู้ประกอบการ โดยการจัดการกิจกรรมอบรมและสร้างความร่วมมือ ผู้รับการอบรมทุกคนพึงพอใจมากที่สุดที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมโครงการนักธุรกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และให้โอกาสโรงเรียนต่างๆ ร่วมกันสร้างนักเรียนเป็นนวัตกรรมผู้ประกอบการ ๓) ประเด็นการสร้างนวัตกรรมผู้ประกอบการโดยใช้รูปแบบการจัดการกิจกรรมอบรมและสร้างความร่วมมือ โดยทุกคนมีความพึงพอใจมากที่สุดที่เปิดอิสระให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จะได้จัดกิจกรรมบ่มเพาะ ปลูกฝังความสามารถด้านการคิดและ เจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ แก่นักเรียนในความรับผิดชอบ ให้นักเรียนมีคุณธรรมสู่ความสำเร็จการเป็นผู้ประกอบการ เช่น มีความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาผลงาน ขายได้เชิงพาณิชย์ มีความรู้เรื่องทรัพย์สินทางปัญญา และไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น ในเวลาและโอกาสอันควร ซึ่งส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมนี้ในชั้นเรียน ควบคู่กับการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ไม่เสียเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ๔) เรื่องอื่นๆ ได้แก่ โอกาสในการนำเสนอผลงานของโครงการ จะมีกิจกรรมหนึ่ง คือ การจัดงานฤดูหนาว งานกาชาดและของดินครลำปาง ซึ่งในส่วนของหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีส่วนในการจัดกิจกรรมดังกล่าว โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑ จะมอบหมายให้ศูนย์แกนนำขยายเครือข่ายโครงการนักธุรกิจน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โรงเรียนบ้านโสกแต่ นำเสนอผลงานเป็นประจำทุกปี ก็จะได้เชิญโรงเรียนเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรมดังเช่นทุกปีเช่นกัน

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากการปรึกษาในเรื่องปัญหาของโรงเรียนเครือข่าย พบว่ามีปัญหาและแนวทางในการแก้ไข ดังนี้

๑. นักเรียนของโรงเรียนมีจำนวนน้อย จึงมีนักเรียนเข้าร่วมโครงการเพียงจำนวนหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในแผนการเรียนวิชาชีพ และส่วนใหญ่มีภาระในครอบครัว แต่ครูแก้ไขปัญหาด้านจำนวนนักเรียนร่วมโครงการคือ การใช้ภาพลักษณ์ความสำเร็จของโรงเรียน การมีรายได้ระหว่างเรียน หรือการได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในโอกาสต่างๆ เป็นสิ่งจูงใจ

๒. ด้านงบประมาณ ด้วยมีจำนวนนักเรียนน้อย การได้รับงบประมาณก็น้อยตามไปด้วย แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จึงได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่างจำกัด วิธีการแก้ไขปัญหานี้ได้แก่ การใช้ทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน ควบคู่กับการเรียนรู้และการฝึกทักษะ

บรรณานุกรม

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๐(ฉบับย่อ).

ออนไลน์ https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf.

สืบค้น ๑๔ กันยายน ๒๕๖๗.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔). ออนไลน์ https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422,

สืบค้น ๑๓ กันยายน ๒๕๖๓.

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, การสร้างนวัตกรรมผู้ประกอบการ. โปรแกรมนำเสนอวันที่ ๑๙ - ๒๒

มิถุนายน ๒๕๖๗. ๒๕๖๗.

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, นวัตกรรมน้อยมีคุณธรรม นำสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์. ชาญชัยบุ๊ค.

๒๕๕๘.

ภาพประกอบโครงการนักรูจักน้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกเต้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

ภาพประกอบโครงการนักรุกจิณ้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกแต่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

ภาพประกอบโครงการนักรูจักน้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกเต้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

ภาพประกอบโครงการนักรูจักน้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกเต้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

ภาพประกอบโครงการนักรุกกิ้งน้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกเต้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

ภาพประกอบโครงการนักรุกกิ้งน้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกแต่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

ภาพประกอบโครงการนักรูจักน้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกเต้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

ภาพประกอบโครงการนักรุกกิ้งน้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกเต้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

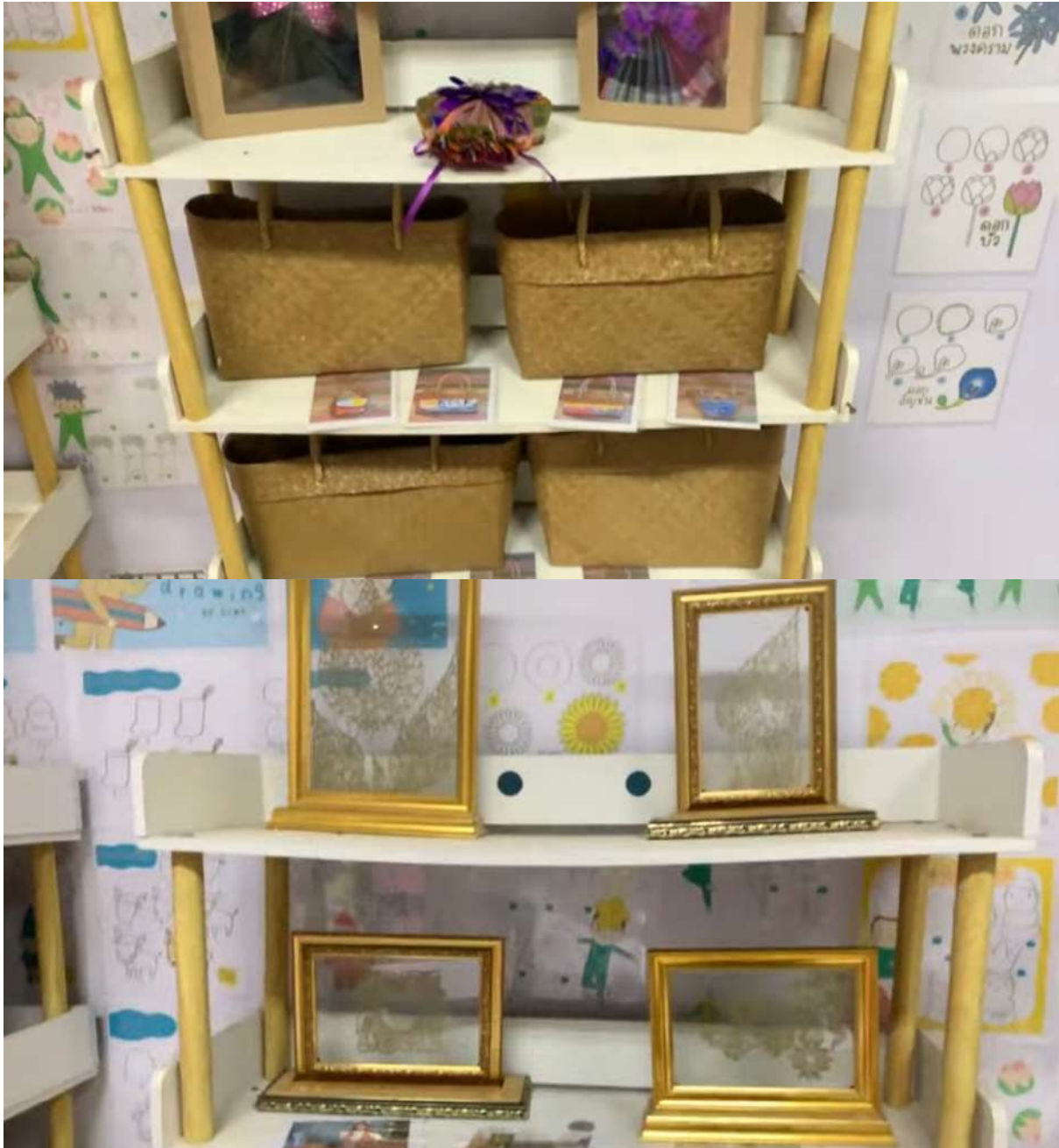

ภาพประกอบโครงการนักรูจักน้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกเต้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

ภาพประกอบโครงการนักรุกจินน้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกเต้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

ภาพประกอบโครงการนักรูจักน้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกเต้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

ภาพประกอบโครงการนักรูจักน้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกเต้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

ภาพประกอบโครงการนักรูจักน้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกเต้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

ภาพประกอบโครงการนักรุกใจน้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกเต้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

ภาพประกอบโครงการนักรุกกิ้งน้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกแต่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

ภาพประกอบโครงการนักรูจักน้อยๆ
โรงเรียนบ้านโสกแต่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

